

Sygn. akt VII U 395/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 września 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Jarosław Matuszczak

Protokolant: st. sekr. sądowy Adrianna Mikulska

po rozpoznaniu w dniu 13 września 2016 r. w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z odwołania W. A. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 21 stycznia 2016 r. nr (...)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

I. Zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje W. A. (1) prawo do emerytury od dnia 01 grudnia 2015r.;

II. ustala, że pozwany organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w sprawie.

Sygn. akt VII U 395/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 stycznia 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił ubezpieczonemu W. A. (1) prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z uwagi na niespełnienie przesłanek warunkujących nabycie prawa do przedmiotowego świadczenia – tj. nielegitymowanie się przez ubezpieczonego 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach.

Odwołanie od powyższej decyzji wywiódł ubezpieczony, który wskazując na to, iż posiada 15-letni staż pracy w szczególnych warunkach wniósł o przyznanie mu prawa do emerytury. Uzasadniając prezentowane stanowisko skarżący wyjaśnił, że w okresach od 02 listopada 1978 r. do 03 maja 1987 r. oraz od 15 października 1987 r. do 31 stycznia 1997 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w warunkach szczególnych na stanowisku kontrolera jakości (wykaz A dział XIV poz. 24), co znajduje potwierdzenie w umowie o pracę, świadectwie i pracy i wynika z wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując argumentację zaprezentowaną w treści zaskarżonej decyzji. Jednocześnie pozwany wyjaśnił, że do stażu pracy w szczególnych warunkach organ rentowy nie zaliczył okresów od 02 listopada 1978 r. do 03 maja 1987 r. (8 lat 6 miesięcy i 2 dni)

oraz od 15 października 1987 r. do 31 stycznia 1997 r. (9 lat 3 miesiące i 17 dni) zatrudnienia w Stoczni (...) S.A. w G. w oparciu o świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze z dnia 31 stycznia 1997 r., ponieważ zakład pracy nie określił charakteru pracy ściśle według Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r., a nie można przyjąć że ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w szczególnych warunkach.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony W. A. (1), urodzony w dniu (...), w dniu 08 grudnia 2015 r. złożył w organie rentowym wniosek o prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Odwołujący się jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego i złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa. Wymagany wiek 60 lat ubezpieczony ukończył w dniu 08 maja 2014 r.

W toku postępowania przed organem rentowym na dzień 01 stycznia 1999 r. wnioskodawca udowodnił 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych i nie wykazał żadnego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzja z dnia 21 stycznia 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił ubezpieczonemu W. A. (1) prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z uwagi na niespełnienie przesłanek warunkujących nabycie prawa do przedmiotowego świadczenia – tj. nielegitymowanie się przez ubezpieczonego 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach.

Okoliczności bezsporne, nadto: akta rentowe:, karta przebiegu zatrudnienia – k. 27, wniosek ubezpieczonego z dnia 08 grudnia 2015 r. – k. 1-4, decyzja pozwanego z dnia 21 stycznia 2016 r. – k. 28

W okresie od 02 listopada 1978 r. do 31 stycznia 1997 r. odwołujący się był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Stoczni (...) S.A. na stanowisku kontrolera jakości/kontrolera jakości produkcji/brakarza.

W okresie od 04 maja 1987 r. do 14 października 1987 r. korzystał z urlopu bezpłatnego.

Ubezpieczony był zatrudniony na działach o symbolach HZ, THZ/RHW, ZK, DH. Zawsze pracował na zwodowanym statku. Jego praca polegała na kontroli wyposażenia statków w poszczególnych pomieszczeniach, kontrolowaniu podwykonawców - stolarzy, ślusarzy, malarzy. Ubezpieczony pracowało w narażeniu na trudne warunki atmosferyczne. Ubezpieczony przez cały okres zatrudnienia stale i w pełnym wymiarze czasu pracy zajmował się wyłącznie kontrolą jakości.

Za powyższe okresy pracodawca ubezpieczonego wystawił świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych.

Dowód:

- akta rentowe: świadectwo pracy – k. 16 pliku emerytalnego, świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych k. 15 pliku emerytalnego,

- akta sprawy: kserokopia umowy o pracę k. 7, kserokopia legitymacji ubezpieczeniowej k. 8, zeznania ubezpieczonego – k. 45-46 (nagranie k. 47 00:06:14 – 00:26:12),

- akta osobowe W. A. (1) (koperta): angaże, karta osobowa pracownika, wypowiedzenie umowy o pracę

Sąd zważył co następuje:

Powyższy stan faktyczny w spornym zakresie, Sąd ustalił na podstawie dokumentach prywatnych znajdujących się w aktach sprawy albo do nich dołączonych (dokumenty znajdujące się w aktach osobowych) oraz w aktach pozwanego organu rentowego, których prawdziwość oraz rzetelność co do zasady nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania. Dotyczy do w szczególności świadectwa wykonywania prac w warunkach szczególnych (k. 15 pliku emerytalnego akt ZUS), które zdaniem sądu zostało wypełnione prawidłowo i zawierało informacje wystarczające do uznania okresów zatrudnienia skarżącego wynikającego z tego świadectwa do prac w szczególnych warunkach.

Ponadto Sąd oparł się także na zeznaniach skarżącego, który wyjaśnił charakter zatrudnienia w spornych okresach ubezpieczenia, potwierdzając jedynie informacje wynikające z dokumentów, że przez cały sporny okres pracował na stanowisku kontrolera jakości na statkach.

Odwołanie ubezpieczonego zasługiwało na uwzględnienie.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r. zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (obecny tj. Dz. U. z 2016.887; dalej jako ustawa emerytalna), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. spełniają łącznie następujące warunki na dzień 01 stycznia 1999 r. :

- 1) legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat - dla mężczyzn, 60 dla kobiet,
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,

nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Aktem prawa, do którego odsyła ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odwołując się do przepisów dotychczasowych, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. 1983 Nr 8, poz. 43).

Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli na dzień 1 stycznia 1999 r. spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W niniejszej sprawie jedyną sporną przesłanką uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury był czas trwania tzw. szczególnego stażu pracy ubezpieczonego. Pozostałe wymienione powyżej przesłanki były nie tylko niesporne ale i niewątpliwe.

Wyniki przeprowadzonego przez Sąd postępowania dowodowego wykazały natomiast jednoznacznie, że wnioskodawca legitymuje się wymaganym 15 – letnim stażem pracy w szczególnych warunkach wymienionych w wykazie A – prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego – stanowiącym załącznik do rozporządzenia w dziale XIV (prace różne) pod poz. 24 wymieniono prace przy kontroli międzyoperacyjnej, kontroli jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie. Okoliczność ta zdaniem sądu była już oczywista na etapie postępowania prowadzonego przez pozwanego organ rentowy.

Zasadniczo zgodnie z przepisem § 2 ust. 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2). Jednakże w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci dokumentów prywatnych uzyskanych przez Sąd oraz zeznań ubezpieczonego jedynie potwierdził prawdziwość informacji wynikających ze złożonego przez ubezpieczonego w organie rentowym świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze z dnia 31 stycznia 1997 r., że ubezpieczony w trakcie zatrudnienia w Stoczni (...) w okresach od 02 listopada 1978 r. do 03 maja 1987 r. oraz od 15 października 1987 r. do 31 stycznia 1997 r. stale oraz w pełnym wymiarze czasu pracy świadczył prace w charakterze kontrolera jakości produkcji na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie. - tj. wykonywał pracę określoną w pkt 24 działu XIV wykazu A stanowiącego załącznik do cytowanego powyżej Rozporządzenia, jak również dział XIV poz. 24 załącznika do Zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 r. w sprawie stanowisk, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego.

Z angaży z lat 1990-1993 wynika, że ubezpieczony wykonywał prace brakarza, czyli – zgodnie ze słownikiem języka polskiego – „pracownika kontroli technicznej w zakładzie produkcyjnym oceniającego jakość gotowych wyrobów”. Stąd też należało uznać, że w ten sposób określone stanowisko również wskazuje na charakter pracy ubezpieczonego odpowiadający stanowisku z Rozporządzenia RM z 1983 r.

Podkreślenia przy tym wymaga, że skarżący świadczył pracę na statkach budowanych w Stoczni (...), kontrolując jakość pracy pracowników wykonujących jako podstawowe prace wymienione w Wykazie A Rozporządzenia z 1983 r. Dział III. W hutnictwie i przemyśle metalowym, tj. malarzy – konserwatorów okrętowych, monterów stolarskiego wyposażenia okrętowego i monterów ślusarskiego wyposażenia okrętowego (odpowiednio pkt. 15, 24 i 25, poz. 90 - Prace wykonywane bezpośrednio przy budowie i remoncie statków na stanowiskach znajdujących się na tych statkach, pochylniach, dokach i przy nabrzeżach, Dział III. W hutnictwie i przemyśle metalowym wspomnianego Zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 r.).

Okoliczności pracy skarżącego wynikające z świadectwa pracy w szczególnych warunkach w pełni korelowały jego zeznaniami, w których szczegółowo wyjaśnił na czym polegała wykonywana przez niego praca. Ubezpieczony wyjaśnił bowiem, że w spornych okresach wykonywał pracę na statkach znajdujących się na wodzie, a jego praca polegała na kontroli jakości pracy ślusarzy, malarzy i stolarzy, którzy pracowali na budowanych statkach.

Nie budzi również wątpliwości, iż ubezpieczony powierzone mu czynności wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy

Uwzględnienie spornych okresów sprawia, że odwołujący się legitymuje się wymaganym przepisami prawa 15- letnim stażem pracy w szczególnych warunkach.

W konkluzji, z wyżej przytoczonych względów Sąd Okręgowy na zasadzie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., na podstawie cytowanych wyżej przepisów prawa materialnego, zmienił w punkcie 1 wyroku zaskarżoną decyzję organu rentowego z dnia i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach od dnia 01 grudnia 2015 r., tj. od pierwszego dnia miesiąca złożenia przez ubezpieczonego w organie rentowym wniosku o dochodzone świadczenie.

Działając zaś na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy emerytalnej, Sąd w punkcie 2 wyroku stwierdził odpowiedzialność pozwanego organu rentowego za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, mając na uwadze, iż organ rentowy przed wydaniem zaskarżonej decyzji dysponował świadectwem wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, które w ocenie Sądu Okręgowego stanowiło wystarczającą podstawę do przyznania ubezpieczonemu wnioskowanego świadczenia – w świadectwie tym wskazana była prawidłowo pozycja z Rozporządzenia Rady Ministrów z 1983 r., dodatkowo z zarządzenia resortowego, jak również wskazana była w nim nazwa stanowiska, na którym był zatrudniony ubezpieczony odpowiadająca stanowisku wskazanemu w wykazie. Zdaniem Sądu, dokładne stosowanie się do przepisów w/w Rozporządzenia nie może wyłączać elementarnych zasad racjonalnego myślenia w procesie stosowania prawa, w szczególności w procesie subsumpcji. W ocenie Sądu Okręgowego, w tych warunkach Zakład Ubezpieczeń Społecznych już na etapie wydawania zaskarżonej decyzji mógł dokonać prawidłowej kwalifikacji uwzględnionych przez Sąd w toku niniejszego postępowania okresów.